

Duitsland

Regionale ontwikkeling in de klas — het is mogelijk!

De combinatie van twee projecten met de toepassing van nieuwe knowhow en nieuwe technologie bevordert het regionaal bewustzijn, werkt de ontwikkeling van nieuwe onderwijstechnieken in de hand en maakt de jeugd in de regio en daarbuiten betrokken

Door Andreas Kurz, adviseur nieuwe media

Inleiding: het project „Gegevenspool Auerbergland”

Steeds weer dacht de LAG Auerbergland na over manieren om jonge mensen in de ontwikkeling van de regio te betrekken. Op hetzelfde moment besloot de werkgroep „Nieuwe media” van de LAG de verouderde gemeentelijke gegevens op het „world wide web” te actualiseren door nieuwe manieren te introduceren om het internet te gebruiken voor regionale behoeften.

„We zijn begonnen vanuit een situatie waarin burgers en elf plaatselijke autoriteiten hun belangstelling lieten blijken voor de oprichting van een virtueel netwerk voor een informatiesysteem voor de gezamenlijke burgers”, legt Stefan Boos, woordvoerder van de Werkgroep „nieuwe media” van LAG Auerbergland uit. Deze belangstelling werd snel omgezet in actie. In 2003 werd er een systeem opgericht binnen het kader van het project, dat plaatselijke autoriteiten, alle belanghebbende plaatselijke actoren en specifieke werkgroepen de mogelijkheid biedt de inhoud van hun activiteiten centraal op een gemeenschappelijke server op te slaan en op diverse websites te plaatsen (www.auerbergland.de). In dezelfde periode heeft de adviseur voor nieuwe media, Andreas Kurz, in samenwerking met de docenten Sabine Saalwirth en Franz Mödl, een didactisch concept ontwikkeld voor de toepassing van nieuwe media op basisscholen en middelbare scholen in de regio. Zo heeft het project „Gegevenspool Auerbergland” ook de oprichting van het Schoolnet Auerbergland (www.schulnetz-auerbergland.de) kunnen steunen.

De lange weg naar een gemeenschappelijk netwerk

Vier jaar geleden had niemand zich een dergelijke ontwikkeling kunnen voorstellen. Op dat moment beschikten slechts een paar dorpsscholen over de nodige technische uitrusting om hun leerlingen toegang te geven tot een computer. Dankzij donaties van tweedehands apparatuur konden alle scholen van deze uitrusting worden voorzien, en vervolgens moesten de nodige pedagogische hulpmiddelen voor het gebruik van nieuwe media worden ontwikkeld. In 2003 ging er een proefproject van start om elf basisscholen en middelbare scholen en één school voor kinderen met speciale behoeften, virtueel met elkaar te verbinden. In deze testfase werd al snel duidelijk dat de introductie van nieuwe media in de klas niet alleen mogelijkheden bood voor nieuwe didactische benaderingen, maar de leerlingen ook aanmoedigde meer betrokken te raken bij hun eigen regio.

Leerlingen vermenigvuldigen informatie

Het project gaat verder en inmiddels maken twintig docenten en achttien klassen van elf scholen gebruik van het schoolnet tijdens de les en in het kader van netwerkactivitei-

Schoolkinderen krijgen uitleg over een paar technische aspecten van het project

ten tussen de scholen. Dit heeft geleid tot de totstandkoming van elf schoolwebsites, alsmede een centrale website en een gemeenschappelijke mailserver. Vijftig procent van de steun voor dit project is afkomstig van Leader+; het restant wordt gefinancierd door plaatselijke autoriteiten als onderdeel van hun verantwoordelijkheid om de materiële uitgaven van de scholen te dekken. De subsidies worden ook gebruikt ter ondersteuning van trainingsactiviteiten, projectmanagement en de aankoop van specifieke technische uitrusting, zoals digitale camera's, netwerkkaarten en scanners.

Naast het introduceren van nieuwe media is het doel het concept van regionale identiteit en het bewustzijn van de sterke en zwakke punten van de regio in de lessen te integreren. Omdat leerlingen hun kennis en hun vragen mee naar huis nemen zijn zij de ideale verspreiders van informatie! Op die manier bevorderen zij indirect de discussie over regionale kwesties en het proces van regionale cohesie. De integratie van het werken met een computer en het internet in de lessen vormt een nieuwe didactische benadering. Daarnaast kunnen de lessen aantrekkelijker worden gemaakt doordat het nieuwe leerplatform het onderwijzend personeel in staat stelt om de door hen ontwikkelde lesmodules uit te wisselen, hun collega's nieuwe suggesties aan de hand te doen en deel te nemen aan de invoering van gezamenlijke thema's en projecten. De verbetering van de samenwerking tussen docenten en leerlingen uit verschillende dorpen en verschillende soorten scholen binnen het

geografisch terrein van de LAG Auerbergland is een gunstig neveneffect.

Een welkom concept

De leerlingen zijn enthousiast over de mogelijkheid computers te gebruiken tijdens de les, aangezien dit een interessant aspect heeft toegevoegd aan het dagelijks leven op school. Dankzij nieuwe onderwijsconcepten zijn ze beter in staat onafhankelijk initiatieven te ontwikkelen en zal hun vermogen tot zelfexpressie, alsmede hun mediacompetentie worden verbeterd. De plaatselijke autoriteiten hebben zich gerealiseerd dat deze activiteiten gunstig zijn voor de regio en zijn daarom sterk voorstander van het schoolnet. Het motiveren van het onderwijzend personeel blijkt echter moeilijker te zijn. Niet al het onderwijzend personeel in het scholennetwerk neemt deel, aangezien de toepassing van nieuwe media geen verplicht onderdeel van het jaarlijks leerplan vormt. Het feit dat het onderwijzers vrij staat om al dan niet deel te nemen aan het project vergt aanzienlijke inspanningen van het projectmanagement om ze te motiveren erbij betrokken te raken. De basisschool van Burggen was de eerste die een intern curriculum heeft ontwikkeld voor „Nieuwe media” (www.grundschuleburggen.de).

„Samson” spreekt tot de verbeelding van de kinderen

Duurzame resultaten voor alle betrokken partijen

Het rechtstreekse voordeel van het scholennetwerk voor onderwijzend personeel en hun lessen vormt een kritische maatstaf voor succes: de verschillende instrumenten die aangeboden werden moesten zodanig worden ontworpen dat ze zonder al te veel moeite in de lessen

konden worden geïntegreerd. Praktijkkennis was de enige sleutelfactor voor succes, waarbij pedagogische deskundigen voorstellen konden aandragen die door hun collega's konden worden toegepast. Het feit dat kinderen het werken met een computer spannend vinden is ook bevorderlijk voor het enthousiasme. Tot slot heeft het Schoolnet Auerbergland ertoe bijgedragen dat de kwaliteit van de technische apparatuur van de scholen verbeterd werd.

Het bieden van een koppeling tussen onderwijs en het doorlopende proces van regionale ontwikkeling is tot dusverre veelbelovend gebleken voor de betrokken scholen. Door middel van nieuwe didactische methoden hebben leerlingen de kans gekregen om vertrouwd te worden met nieuwe media en op die manier is een bijdrage geleverd aan de verhoging van het kwalificatieniveau in de regio. Het project „Schoolnet Auerbergland” is daarom duurzaam van aard.

De „proef” is een geëxporteerd succesverhaal geworden

Het succes van Schoolnet Auerbergland heeft geleid tot de ontwikkeling van een grensoverschrijdend samenwerkingsproject samen met de Regio-Plus-Groep „Personality Werdenberg” uit Zwitserland. Het Schoolnet Werdenberg is momenteel volgens dezelfde technische grondslag georganiseerd als het netwerk in Auerland en beide scholennetwerken zullen aan elkaar worden gekoppeld (www.schulnetz-werdenberg.ch). Er zal eerst een virtuele presentatie plaatsvinden zodat beide regio's bekend met elkaar kunnen raken. Daarna volgt een echte uitwisseling waar leerlingen

elkaar zullen ontmoeten als onderdeel van een wederzijds uitwisselingsprogramma. Zo zullen beetje bij beetje steeds meer organisaties in beide regio's actief met kinderen en jongeren gaan werken, en deze organisaties zullen ook in het project worden opgenomen.

Het schoolnet in praktische termen

Het schoolnet biedt kinderen diverse niveaus waarop ze kunnen deelnemen. Een voorbeeld is de „virtuele kennispool Auerbergland”, waarbij de deelnemende scholen vragen hebben ontwikkeld over de geschiedenis van de regio en elkaars vragen hebben beantwoord. Door dit initiatief weten kinderen meer van hun regio en zijn ze beter in het gebruik van internet. „Samson de Oeros” is een knuffelbeest dat een jaar lang rondreist in het Auerbergland, en dat een centrale figuur in het project is voor de kinderen, die zijn ervaringen kunnen documenteren met afbeeldingen en tekst op internet. Ook het project „kindernieuws” heeft scholieren aangemoedigd teksten te schrijven voor publicatie op de website. Een ander project, „Verhalen schrijven in een virtuele groep”, bevordert de ontwikkeling van het schriftelijk uitdrukkingsvermogen en stimuleert scholieren tot schrijven. Tijdens de lessen worden nieuwe hoofdstukken van een lopend verhaal bedacht en voorgelezen aan de rest. Er worden verschillende mogelijke verhaallijnen besproken voordat het definitieve vervolg door de hele klas wordt geschreven als volgend hoofdstuk van het verhaal.

Regionale ontwikkeling in de klas

Lidstaat: Duitsland

Regio, district: Beieren

Naam van de LAG: LAG Auerbergland

Inwoners: EUR 19 500

Oppervlakte: 25 000 km²

Totale kosten van het project: EUR 17 000

EU: EUR 8 500

Andere openbare middelen: EUR 8 500

Contactpersoon: Andreas Kurz

Adres: c/o Auerbergland e. V., Marktplatz 4
D-86975 Bernbeuren

Tel. contactpersoon: (49-8860) 86 55

Telefoonnummer LAG: (49-8367) 913 90 24

Faxnummer LAG: (49-8367) 913 90 25

E-mail: info@auerbergland.de

Website: www.auerbergland.de,
www.schulnetz-auerbergland.de

Foto's beschikbaar gesteld door het Duitse nationale netwerk